

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2008. február 12.)****Hollandia 2007–2010-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programjáról**

(2008/C 49/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2008. február 12-én a Tanács megvizsgálta Hollandia 2007–2010-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját.
- (2) 2006 óta Hollandiában a GDP növekedése újra jelentős mértékben meghaladja potenciálját. A jelenlegi fellendülés általánosságban szabályos ciklikus fellendülésként értékelhető, nem pedig – tévesen – nagyobb potenciális növekedésként, ahogyan a 90-es évek végén jelentkező meglehetősen hosszú konjunktúra idején történt. Ezenkívül sokkal nagyobb mértékben alapul a növekedés hazai és külső forrásain. A jó kiindulási helyzetből adódóan azonban a munkaerőpiac szűkülése hamarosan felfelé ható nyomást gyakorolhat a bérekre és az árakra.
- (3) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv azzal számol, hogy a reál-GDP növekedése a 2007-es 2,75 %-ról 2,5 %-ra nő 2008-ban és a fennmaradó programidőszak alatt 1,75 %-os lesz. A jelenleg rendelkezésre álló információk ⁽²⁾ fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv 2008-ig megalapozott, és az azt követő évek esetében óvatos növekedési feltételezéseken alapul. Tekintve, hogy máris a holland munkaerőpiac túlfűtöttségére utaló jelek mutatkoznak, ami várhatóan felfelé ható nyomást eredményez a bérek tekintetében, a program inflációs előrejelzése (2009-től 2 %) alacsonynak tűnik.
- (4) A Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzése és a program szerint az államháztartási hiány 2007-ben a GDP 0,4 %-a lesz (bár az utóbbi megemlíti, hogy a legújabb hivatalos előrejelzés a GDP 0,2 %-a, a legújabb információk szerint pedig az eredmény még jobb is lehet). A stabilitási program előző változata a GDP 0,2 %-át kitevő többletet tűzött ki célul. A romlást eredményező fő tényezők a következők: a kiadások túllépése (különösen az egészségügy területén) és az alacsonyabb gázértékesítési bevételek, miközben az adóbevételek az előirányozottnál jobban alakultak. Bár 2007-ben a költségvetési politika továbbra is figyelembe vette a középtávú költségvetési célkitűzést, nem volt összhangban a stabilitási program előző változatáról szóló, 2007. február 27-i tanácsi vélemény ⁽³⁾ ajánlásával, amely felkérte Hollandiát, hogy 2007-ben (és a későbbiekben) tartson fenn erős strukturális egyenleget, elkerülve ezzel a kedvező időszakokban a ciklikus költségvetési politikák alkalmazását. A Tanács megállapítja, hogy a költségvetési politika 2007 tekintetében az eurocsoport költségvetési politikákról szóló, 2007. áprilisi iránymutatásaival sem volt összhangban, mivel nem kerülték a kiadások túllépését, és a nem várt bevételeket csak részben fordították az államháztartási hiány és az adósság csökkentésére.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok megtalálhatók az alábbi weboldalon:
http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Az értékelés mindenekelőtt a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzését és a Bizottságnak a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentéséről szóló értékelését veszi figyelembe.

⁽³⁾ HL C 70., 2007.3.27., 21. o.

- (5) A program költségvetési stratégiájának fő célja a tervezett kormányzati időszak végén, 2011-ben a GDP 1 %-át jelentő, ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított strukturális többlet elérése. Így a programidőszakban Hollandia a tervek szerint teljes mértékben figyelembe veszi a költségvetési egyenleg középtávú költségvetési célkitűzését, ami a GDP 0,5–1 %-át kitevő strukturális hiány. A 2007-es jelentős romlás után a program a kis mértékű, összességében stabil államháztartási többletbe való visszatérést irányozza elő. Az elsődleges egyenleg hasonló pályán mozog, 2008–2010-ben a GDP 2,75 %-ában stabilizálódik. A stabilitási program előző változata 2009 helyett inkább 2008-ra feltételezte a növekedés visszaesését és 2008-ig nagyjából kiegyensúlyozott államháztartást tervezett, 2009-re pedig a GDP majdnem 1 %-át kitevő többletet. A jelenlegi változatban az államháztartás kiigazítását a programidőszakban teljes mértékben a bevételre alapozzák és előrehozzák 2008-ra. Ezt főképp a gázértékesítési bevételek, a társadalombiztosítási járulékok diszkrecionális növekedése és a gazdasági növekedés kedvező kilátásai eredményezik. A tervek szerint az állami kiadások szabályozása reál értelemben vett kiadási plafon megállapításával történik, amelyet a 2008-as költségvetés tervezetében az egész kormányzati időszakra meghatároztak.
- (6) A programban szereplő költségvetési előrejelzések kockázatai 2008-ig nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek, míg 2009-től kezdődően az eredmény az előre jelzettnél jobban alakulhat, mivel a gazdasági növekedés a programban előirányozottnál nagyobb lehet. Másrésztől ugyanakkor még mindig nem került sor a tervezett intézkedésekkel kapcsolatos részletek teljes körű meghatározására. Ha a gazdasági növekedés a programban előirányozottnál kedvezőbb alakul, ezt 2009-től kezdve a jobb költségvetési eredménynek tükröznie kell, hogy ne alakuljon ki ciklikus költségvetési irányvonal.
- (7) E kockázatértékelés alapján a programban szereplő költségvetési irányvonal elégségesnek tűnik ahhoz, hogy a programban tervezettek szerint a programidőszak alatt tekintélyes biztonsági tartalékkal fenntartásuk a középtávú célkitűzést. A programban szereplő költségvetési irányvonal az időszak során összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktummal. A Tanács megállapítja továbbá, hogy a 2008. évi költségvetés összhangban áll az eurocsoport által 2007. áprilisában a költségvetési politikákra vonatkozóan elfogadott iránymutatásokkal.
- (8) Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve Hollandia összességében közepes kockázattal szembesül. A népesség előregedése hosszú távon az EU-átlagnál jelentősebb mértékben befolyásolja a költségvetést, főként a GDP-arányos nyugdíjkiadások következő évtizedekre előre jelzett viszonylag magas növekedése miatt. A GDP-arányos adóbevételek előre jelzett jövőbeni növekedése, amely főként a magánnyugdíjak halasztott adóztatásának köszönhető, hosszú távon részben mégis ellentételezné az állami kiadások növekedését. A program előrejelzése szerint 2007-ben a költségvetési egyenleg, amely az előző változat kiindulási helyzeténél rosszabb, hozzájárul a népesség előregedésének előre jelzett hosszú távú költségvetési hatásának ellensúlyozásához, de nem elegendő a nyugdíjakkal kapcsolatos lényegesen megnövekedett kiadások fedezéséhez, különösen azért, mert 2006-hoz képest a 2007-es elsődleges strukturális egyenleg romlott. A magas elsődleges többlet középtávú biztosítása – ahogyan ez a programban már szerepel – és/vagy a nyugdíjkiadások előre jelzett növekedését megfelelő reformintézkedések végrehajtása hozzájárulna az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok csökkentéséhez.
- (9) Úgy tűnik, a stabilitási program összhangban van a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentésével. Mindenekelőtt azért, mert bár a program minőségileg nem értékeli a nemzeti reformprogram általános hatását, mindkét dokumentum megvitatja a kormányt a jelenlegi kormányzati időszak költségvetési politikáján átívelő hatpilléres stratégiájába ágyazott fontos intézkedéscsoportokat. A közvetlen költségvetési hatást jelentő intézkedésekre összpontosítva mindkét dokumentum megemlíti az általános adókedvezmények átvihetőségének 2009-ben kezdődő és 15 éven át tartó fokozatos megszüntetését. A stabilitási program ezenkívül utal a munkavállalók és munkáltatók által fizetendő munkanélküli járulék tervezett csökkentésére 2009-ben, amelyet ugyanebben az évben a hozzáadottérték-adó mértékének növelésével finanszíroznak.
- (10) A programban szereplő költségvetési stratégia általánosságban megfelel az euroövezet tagállamaira vonatkozó integrált iránymutatásokban foglalt, a lisszaboni stratégiával összefüggésben kiadott ország-specifikus átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak a költségvetési politikák vonatkozásában.
- (11) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program tartalmaz minden előírt adatot, és a nem kötelező adatok legtöbbször is.

Általános következtetésként megállapítható, hogy a program célja a programidőszakban szilárd költségvetési egyenleg biztosítása nagyjából stabil többlet elérésével és fenntartásával. Miközben 2007-ben, a kedvező gazdasági időszakban a költségvetési politika ciklikus volt, 2008-tól a programban meghatározott költségvetési irányvonal összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktummal. A költségvetési célokhoz kapcsolódó kockázatok 2008-ban általánosságban kiegyensúlyozottnak tűnnek. Amennyiben a gazdasági növekedés a programban előirányzott óvatos gazdasági forgatókönyvnél jobban alakul, ez 2009-től kezdődően tükröződni fog a tervezettnél jobb költségvetési eredményben. Az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát tekintve Hollandia összességében közepes kockázattal szembesül.

A fenti értékelés alapján és különösen az előregedéssel összefüggő kiadások előre jelzett növekedésének, valamint a strukturális egyensúly legújabb romlásának fényében Hollandiát felkérjük, hogy a programban tervezetteknek megfelelően a költségvetés konszolidációjának biztosításával javítsa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2006	2007	2008	2009	2010
Reál GDP (%-os változás)	SP 2007. november	3,0	2,75	2,5	1,75	1,75
	BIZ 2007. november	3,0	2,7	2,6	2,5	n.a.
	SP 2006. november	3,25	3	1,75	1,75	n.a.
HICP-infláció (%)	SP 2007. november	1,7	1,5	2,25	2	2
	BIZ 2007. november	1,7	1,6	2,3	2,7	n.a.
	SP 2006. november	1,5	1,75	1,75	1,75	n.a.
Kibocsátási rés ⁽¹⁾ (a potenciális GDP %-ában)	SP 2007. november	- 0,6	0,0	0,4	0,1	- 0,4
	BIZ 2007. november ⁽²⁾	- 1,0	- 0,4	0,0	0,3	n.a.
	SP 2006. november	- 0,5	0,6	0,6	0,3	n.a.
A külfölddel szembeni nettó hitelnyújtás/hitelfel- vétel (a GDP %-ában)	SP 2007. november	7,7	6,6	6,5	7,2	7,5
	BIZ 2007. november	7,3	6,6	7,2	7,9	n.a.
	SP 2006. november	6,9	6,7	7,1	7,5	n.a.
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2007. november	0,6	- 0,4	0,5	0,6	0,7
	BIZ 2007. november	0,6	- 0,4	0,5	1,3	n.a.
	SP 2006. november	0,1	0,2	0,3	0,9	n.a.
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2007. november	2,8	1,8	2,7	2,7	2,7
	BIZ 2007. november	2,8	1,8	2,7	3,3	n.a.
	SP 2006. november	2,4	2,4	2,4	2,9	n.a.
Ciklikusan kiigazított egyenleg ⁽¹⁾ (a GDP %-ában)	SP 2007. november	1,0	- 0,4	0,3	0,5	0,9
	BIZ 2007. november	1,1	- 0,2	0,5	1,1	n.a.
	SP 2006. november	0,4	- 0,1	0,0	0,7	n.a.

		2006	2007	2008	2009	2010
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	SP 2007. november	1,0	- 0,4	0,3	0,2	0,9
	BIZ 2007. november	1,1	- 0,2	0,5	0,7	n.a.
	SP 2006. november	0,4	- 0,1	0,0	0,4	n.a.
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2007. november	47,9	46,8	45	43	41,2
	BIZ 2007. november	47,9	46,8	44,8	41,7	n.a.
	SP 2006. november	50,2	47,9	46,3	44,2	n.a.

Megjegyzés:

- (¹) Kibocsátási rések és ciklikusan kiigazított strukturális egyenlegek a programokból, ahogy a Bizottság szolgálatai a programban szereplő információkon alapulóan újraszámították.
- (²) A 2006–2009-es időszakra vonatkozóan 2,1 %-os, 2,2 %-os, 2,2 %-os és 2,2 %-os becstelt potenciális növekedés alapján.
- (³) Ciklikusan kiigazított egyenleg, az egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül. A legújabb program és a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzése szerint az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések 2009-ben a GDP 0,3 %-át teszik ki és csökkentik a hiányt.

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.